

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

<p>SZERKESZTŐSÉG: Kossuth-tér, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>	<p>Főszerkesztő: Benka Gyula. Főmunkatárs: Zlinszky István.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Béla. Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér</p>
---	---	---	--

Karácsony a gimnáziumban.

A középiskolák hazánkban, mint a középosztály művelődését szolgáló tanintézetek, a közoktatási törvény életbe léptetése óta országosan mindinkább egymáshoz hasonlókké válván, elvesztik azt az egyéni jelleget, mely őket ezelőtt jellemző. Községi felekezeti, állami, alapítványi középiskolák között ma a különbség inkább a történeti eredetet, mint a dolog lényegét érintő elnevezés. A tantárgyak megválasztása, a tanmenet, a módszer, a tan-szellem és a nevelési eljárás alig mutat ma már eltérést hazánk különböző vidékein működő középiskoláinkban. Főként abban van még eltérés, hogy a felekezetek saját középiskoláik tantervében a vallástani tanmenetet és az ifjuság vallás erkölcsi irányítását felekezeti szellemében eszközlik.

Hazánk középiskoláinak a törvény szabályozó befolyása alatt előállott átalakulása maga után vonta azt is, hogy a tanuló ifjuság vidékszerke különböző felekezetek köréből verődik össze s előállnak oly meglepő csoportosulások, hogy a hajdani protestáns gimnáziumok egyikébe-másikába számra nézve több a nem protestáns, mint a protestáns tanulója. Az átalakulás ezen befolyása alatt mindinkább lehetetlenné válik a keresztyén sátoros ünnepeknek egységes iskolai megünneplése.

Az iskola azért napjainkban kezdetleges módon ünnepel. Ünnepel úgy, hogy felfüggeszti a munkát és szünetet tart.

A belterjes lélekben felmagasztosuló s életnézetünket vallás erkölcsi igazságokkal termékenyítő ünneplés ma

főleg a családok hatáskörére háruló nevelésügyi feladat. Vajha e feladatot minden család lelkiismeretesen gyakorolná!

Miután az ünneplés módjára a középiskolák ilyen körülmények között egységes befolyást többé alig gyakorolhatnak, tehát a vallásos homolysággal megüledő ünnepléshez hosszabb szüneteket adnak a tanulóknak. Több napi szünetet pedig már csak azon oknál fogva is adni kell a tanulóknak, mert a karácsonyt a keresztyén felekezetek különböző időben ünneplik.

Az iskolai rendtartás ujabban a karácsony szünetét tizenkét napra szabja. Bizonyosan azért rövidítette meg a rendtartás a protestáns középiskolákban ezen szünetet, mert a pünkösdi szünetet négy napra bővítette ki oly célzattal, hogy a tanulóknak a tavasz nyitásával hosszabb, rövidebb tanulmány utakat tehessen vállalkozó tanárainak kioktató vezetése mellett. Ezen nevelésügyi s társadalmi érdekeket szolgáló tanulmányi kirándulások nem lehet iskolai embernek kiesínyelni. Sajnálatos csak az, hogy a tanulóknak anyagi helyzete miatt ezen kirándulásokban még mindig csak kevesen vehetnek részt, s rendszeren éppen nem azok, kik helyzetüknél fogva ilyen tanulmány utakra leginkább rá volnának utalva.

De a tanulmányi kirándulások idejének kieszközlése még sem lehet elegendő ok arra, hogy a karácsonyi ünnepekre kiszabott szünetet megrövidítsük. Felfogásom szerint a karácsonyi szünetnek tizennégy-tizenhat napnál

nem szabad rövidebbnek lennie. Ezen állításom megokolására hivatkozom a sárospataki főiskola egykori nagyevű ujrászervezőjének, Koménusz Jánosnak nézeteire, ki a karácsonyi szünetnapokról így gondolkodott.

Decemberben a napok oly rövidek, a ködös homályos idő annyira zavarja az iskolai tanítást, annyira nehezíti a tanulóknak fegyelmes vezetését, hogy már ezen oknál fogva is a hosszabb időre terjedő karácsonyi szünetelés kívánatos. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a szülői körök, midőn négy hónapon át volt távol tanuló gyermekük, eleven szükségét érzik annak, hogy haza kerüljön az úgy is hazavágyó ifju. Ekkor nyílik kedvező alkalom arra, hogy az apa és az anya kitapasztalhassa gyermekének értelmi gyarapodását, tisztességérzetének fokozódását, magaviseletének nemeseződését s vallásos műveltségének megfelelő módon ünnepelhesse zárt családi körökben azokat a nagy ünnepeket, melyek a vegyes felekezeti iskolák körében alig volnának megfelelő módon megünnepelhetők. Aztán, hogy kisebb jelentőségű dolgokról se felejtkezzünk meg, mondja Koménusz — az is szükséges, hogy az édes anya átnézze s kijavítsa, vagy javítsa gyermekének fehérműit, felsőruháit s az időjárás-hoz szabva gondoskodjék gyermekének testi jóvoltáról. Ezek mellett még a lakásadóknak is időt kell adni arra, hogy a hazatávozó tanulók után, a lakószoba alapos tisztításnak legyen alávétve.

Az a tizennégy tizenhat nap, melyet

**LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK MEGTEKINTHETŐK
SÁMUEL ADOLF könyv- és papirkereskedésében.**

a tanuló családi körében kedélyesen eltölt, bár megszakítja a tanulás folytonosságát, bár rendszeren kiköszönti a tanulót megszokott munkaköréből és ennyiben hátrányosnak látszik; de másrészt az egynemű foglalkozás untató hatását megszakítja, a tanuló ifjú családjának s a társadalmi életnek viszszaadja s a kevés változatosság felfrissíti és fokozza azt a munkakedvet, melyre a család iskolába visszatérő gyermekét szeretetteljes jóakarattal kötelezi.

Midőn napjainkban Békésmegye középiskoláiból a karácsonyi ünnepekre az ifju nemzedék kedves szülei körébe haza távozik, alkalomszerűnek találtam ezen sorokban fölhívni a t. szülőknek és ifjuságnak figyelmét arra, hogy milyen jelentősége van a karácsonyi szüneteknek.

Az anyának vallásossága, ki magától imádkozni eszmélni kezdő gyermekét — az apának fegyelmes komolysága, a családbelieknek szeretetben vetélkedő kedélyessége azon kedvező feltételek, melyek az otthon bizalmas körében a karácsony méltó megünneplését kedvezőleg elősegítik. Ragadják meg tehát szülők és gyermekek a kedves kínálkozó alkalmat, hogy az otthon zavartalan körében üljék meg a mostani karácsonyt is úgy, amint azt a vegyes felekezeti iskolában legjobb szándék dacára méltóan megünnepleni nem lehetne.

A haza távozó ifju olvasóknak s t. szülőknek ily értelemben boldog ünneplést kíván **BENKA GYULA.**

Orvosok dolga.

Az új közegészségügyi törvény, amely a községi és körorvosok fizetését rendezi, számos oly intézkedést is tartalmaz, melyek bizony erős veszteséget jelentenek az amugy is igen soványan dotált községi orvosokra. Igaz, hogy a lakbérrel és korpótlékkal némi javítást nyernek, de viszont a látogatási és rendelési díjak megállapítását az egyes törvényhatóságokra bizza, a törvény bizonyos igen tág korlátok között. A törvény kimondja ugyanis, hogy a hét éven alóli gyermekeket az orvosok a megállapított díjak fele részéért tartoznak gyógyítani. Mivel pedig a betegeknek 70—80 százaléka hét éven alól van, ezen intézkedés, amennyiben a felnőttek által eddig fizetett díjak megmaradnak, nagy jövedelem apadsát fog jelenteni.

Szarvason jelenleg az orvos lakásán rendelésért 60 fillér, a beteg látogatásáért 1 korona, éjjeli látogatásért 1 kor. 60 fillér díj volt megállapítva. A törvényhatósági bizottság a legközelebbi közgyűlésen fogja tárgyalni az új díj megállapítását, melyre a szarvasi képviselőtestület a héten tette meg javaslatát.

A képviselőtestület javaslata nagyon kevésbé méltányolja azt a nehéz munkát, mit az orvosok teljesítenek. Dacára annak, hogy a hét éven alóli betegek díjának tetemes csökkenésével az orvosokat igen nagy veszteség éri, nem volt hajlandó javasolni az orvosi díjak legkisebb emelését sem, csupán az éjjeli látogatás díját emelték 1 k. 60 fillérről 2 koronára, mivel ezt a törvény, mint minimumot előírja.

Mellőzte a képviselőtestület a fuvar és napidíjatalány megállapítását is, amit a törvény a községek elhatárolására biz, hanem az orvosoknak minden egyes esetben természetben bocsát fuvar rendelkezésre. A magánbetegek látogatására a kültelken eszközölt utér oda és vissza összesen 42 fillér kilométer pénzt állapítottak meg, ami bizony édes kevés, hiszen egy tíz kilométernyire eső tanyára 4 kor. 20 fillérért semmiféle fuvaros meg nem teszi az utat.

Az orvosok önfeláldozó óriási fáradsággal járó munkája megérdemli azt, hogy oly dotációval részesüljenek, amely legalább némi ellenértéket nyújt ezért. Magát becsüli meg a nép akkor, amikor orvosát megbecsüli és méltóan honorálja. A nélkül, hogy tulásba esnénk, be kell vallanunk, hogy Szarvas képviselőtestülete nem járt el helyesen akkor, midőn határozatát a fentiek szerint meghozta, mert a társadalom fejlődésében minden munka joggal igényel méltó díjazást, a határozat pedig nem haladást, hanem — figyelembe véve a hét éven alul betegek nagy számát — erős visszaesést jelent.

Képviselői közgyűlés.

Szarvas község képviselőtestülete Kovács János bíró elnökle alatt csütörtökön délelőtt gyűlést tartott, melynek tárgysorozatára sok ügyet vettek fel, de néhány kivételével alig keltettek azok általánosabb érdeklődést. Így a különböző határozatok és rendeletek felett egyszerű tudomásul vétel mellett haladt el a közgyűlés.

TÁRCA.

Pusztuló szokások.

Irta: Keviczky László.

(Folytatás és vége)

— Ejnye de jó magyar szokás! Kijálltja egyik barátom derűten, örömmel. A leányka azt hívén, hogy az illető magyarul kívánja ezt a köszöntést, úgy a mint tudta magyarul is megmondta: — jó estét kívánok.

— Mondom, hogy magyar szokás ugy-e? folytatja örömet, felverített barátunk És a kik előbb szótlanok voltunk, mint kisidő idegenek: ettől kezdve már általános lett a jó kedv s visszahangzott a szóba magyar és német vegyes beszédűl.

Ime megjött a jó esténk. . . Bizony kár lesz megszüntetni, még ha acetylen, vagy villany auja is a fényt az estékhez. . .

No de semmi sem szolgáltat alkalmat több derűtségre, mint a néha annyira jól eső, — máskor ismét annyira átkos tüszentés.

Öregeink szerették és istápolták; a

kellemes találkozásoknál előidézték tubákkal is. Mennyi fényüzésre készítette őket a tubák-doboznak megválasztása. Szerették az egészségüket s azért fő igyekezetük volt, hogy mentől többször hallják e tekintetben a jó kívánatokat. Az idegeknek ezen önkéntelen rongása alkalom volt arra, hogy a tisztelők ezen jelenséget felhasználják jókívánataik kifejezésére. Ha egy-egy előkelőbb egyéniség tüszentett a neki hódoló nagyobb csoportban, szinte vizsgálódva nézett körül, hogy mindnyájan sietnek e kifejezést adni jó kívánataiknak s kész volt az aprehenzió ha valaki elmulasztotta vagy ha később mondta: „kedves egészségére kívánom.“ Az elkésés olyan hiba volt, mint mikor az ünnepélyes sor tüznél valamelyik katonának a puskája később süll el. A késlekedő a „köszönöm“-öt csak egy hanyag fejbólintással kapta.

Ha az iskolában a professor tüszentett, pedig arról gondoskodtak a csintalan, pajkos diákok, hogy ez megtörténjék, mert órákban dulakodván elég port vertek fel, akkor az egész osztály illendően felállott és kórusban zengtek a nebulók: kedves egészségére!“ A professor megköszöni a figyel-

met és folytatta, hogy „Julius Caesar mit cselekedett ezek után. . .“

Csak hogy ezeket a jelenképet a diákok igen megszerették, a tanár urak pedig kezdtek idegeskedni tőlük. Az egyik professor komolyan meghagyta az osztálynak, hogy nem kívánja, ha tüszent, hogy azt észre vegyék s mikor az egyik lurkó még is csak felkelt és egy tüszenéssel kapcsolathat a tanár ur egészségéről megemlékezett, a tanár azt mondta: „Köszönöm, de ha már felkelt, hát csak maradjon állva és feleljen!“ Ezzel sikerült elszoztatni őket kívánságnak hangos kifejezésétől és csak magukban mondták, de az nem mindig az volt, hogy „kedves egészségére“.

Megtörtént, hogy egy leány gyülekezetben filiális egyházban, hol ritkán látnak papot, prédikálás közben tüszentés hangzott el a szószékről. A derék falusi hívek tudták az illedelmet, felkeltek és elmondták a szokások jó kívánatát. A pap megköszönte híveinek és folytatta tovább, hogy vala egy gazdag ember a ki öllözködék bárosnyba biborba. . .

Volt rá eset, hogy a tüszentés alkalmul szolgált a nyelvismerek bővítésére,

Csáky leg a ni s i czey- megho valevó lomás közrak vámsz az áll folytán a jelz lajstro A mében szere meny nyket magán szegén megfiz képvis utóbbi a közs község Sz iskoláb az idő delmi ban a letenni Ezért tölttele alapítv N János relme. seprök nak a kémény után fé mint a

Av apa, ki dult, kis az apa metül fe ennek f Te korold ugy kell okos fiu dolkozot hogy él a mama nul mor kellett n is csak tás egés Sedő g De szolgálta tikában tót atya megcsik mondja: Az a patiku Helf kot

A Szent István, Rákóczy és gróf Csáky-étea kiköveztetésével egyidejűleg a község kövezetvámot óhajt szedni s így a ma már meglevő, a Beliczey-utra vonatkozó vámszedési jogát meghosszabbítaná. A kövezetvámot tudvalevőleg az államvasutak szarvasi állomása és a Szarvasi Takarékpénztár közraktára útján szednék be. Hogy e vámszedési jog érvényesíthető legyen az államépítészeti hivatal megkeresése folytán elhatározta a közgyűlés, hogy a jelzett utcákat a községi közdülőutak lajstromába felvéteti.

Az új közegészségi törvény értelmében a község a szegénybetegek részére köteles bábákat tartani, vagy a mennyiben községi bábát, ki a szegényeket ingyen kezeli, nem tart, úgy a magángyakorlatot űző bábáknak a szegények részére végzett munkáját megfizetni. Az alispán felhívására a képviselőtestület kimondta, hogy az utóbbi módozatot fogadja el, mert ezt a községre előnyösebbnek tartja, mint községi bábái állások rendszeresítését.

Szarvas község a honvéhadapród iskolában alapítványt tett s arra ajánlt az időn is két jelentkezőt. A honvédelmi miniszter értesítése szerint azonban a jelentkezők nem voltak képesek letenni a szükséges felvételi vizsgát. Ezért az alapítványi hely az idén betöltetlen marad és ez évi kamatait az alapítványi tőkéhez csatolják.

Nagyobb vitát keltett Brachna János és Sal József kéményseprők kérelme. Megirtuk már, hogy a kéményseprők és a község nagy vitában vannak a felett, hogy mi is az a nyitott kémény. — T. i. a nyitott kémény után fél annyi kéményseprési díj jár, mint a zárt kéményért. — A közigaz-

gatási bizottság a kéményseprőknek adott igazat, de a község megfelelőbbre tette azt a miniszterhez, aki még nem döntött a kérdésben. A két kéményseprő most azt kérte, hogy a miniszter döntésének bevárása nélkül adják ki a közigazgatási bizottság értelmében a pénzüket. Hosszas vita után végre a képviselőtestület azt határozta, hogy kiadják a pénzt és ha a miniszter a községnek adna igazat, úgy a visszajáró többletet a jövő évi járandóságukból levonják.

A községi iskolaszékbe tagul Kolár Lajos főjegyzőt választották meg.

A községi segéd és kezelő személyzet kérelmére a közgyűlés felmentette őket a községi adó viselése alól és meglevő hátralékaikat töröltette. Ellenben a végrehajtók és becsüsdök kevesebb szerencsével jártak, mert kérvényüket, melyben 1 korona 20 fillér napidíjukat 1 korona 60 fillérre emeltetni óhajtottak elutasította a képviselőtestület többsége.

Robitsek Soma telke mellett a Köröshöz levezető 180 négyszögöl terület van, mely régebben ut volt s amelyet Robitsek a községtől megvenni óhajt. A képviselőtestület a vétel tárgyában bizottságot küldött ki, melynek tagjaiul a főorvos, mérnök és tüzoltó főparancsnok választották meg.

Ubljár Pál községi főpénztárnoknak három havi szabadságidőt megadták, valamint tudomásul vették az államvasutak aradi üzletvezetőségének értesítését, hogy a szarvasi állomásnál a vasut céljaira elfoglalt terület birtokba vétele a községi előjáróság által történt átadás alapján történt.

A gőzfürdő foglalkoztatta ismét a városatyákat. A szerencsétlen gőzfür-

dőt tudvalevőleg most házi kezelésben vezetik, de így igen rosszul megy az üzlet, a község erős deficitel zárja a fürdő mérlegét. Ezért megpróbálják újra visszatérni a régi rendszerhez a bérbeadáshoz megkísérlik a bérlet útján való hasznosítást, — csak akadjon bérlő, aki elég hős, bátor, erős, hogy nem ijeszti meg veszély, baj és belemer menni a szarvasi gőzfürdőbe is!

Az utolsó tárgy az ártézi kutak ügye volt, amelyek furását Popjak György elvállalta, de sehogy sem akar készen lenni vele. Ezért a képviselőtestület felhívta, hogy a további munkát 8 nap alatt kezdje meg és igazolja, miért hagyta eddig abba a munkálatokat, melyeket már befejezni tartozott volna.

UJDONSAGOK

— **Eljegyzés.** Borsits Masát, kire Szarvason kedvesen emlékeznek vissza, december 15-én vezette Kassán oltár elé káson-impérfalvi Balázsy Zoltán honvédszázados.

— **Adomány.** A nagypénteki ref. társaságnak a szarvasi ev. egyház 5 koronaf adományozott.

— **Athelyezés.** Dr. Sárossy József szarvasi posta-távirdai fogalmazót a nagyváradai poztahivatalhoz helyezték át.

— **Megbízás.** Az ev. egyházközség tanácsa az 1909. évre virilis jogának gyakorlásával Plaeskö István lelkészt, mint az évi igazgató lelkészt bizta meg.

— **Mulatságok.** A szarvasi izr. nőegylet mulatságát december 31-én este tartja meg az Árpád szálloda

Avagy ki ne tudná, hogy az egyszerű apa, ki valamikor a latin iskolában megfordult, kis gimnazista fiát oktatja, mikor az, az apa tüszentésekor, a család nyelvén németül fejezte ki jó kívánságát, miként irányítja ennek figyelmét a latin nyelvre.

Te már latinul is tanulsz fiam: gyakorold magad minden alkalomnál. Latinul úgy kell mondani: „Conducat sanitati“ Az okos fiucska megfogadta az intést — gondolkozott a latin kifejezésről s alig várta, hogy élhessen vele — s mikor nem sokára a mama tüszentett, azonnal felkelt és latinul mondá: „Konezukat sani-mámi“ meg kellett neki magyarázni, hogy a mának is csak úgy mondja „sanitati“ mert a sanitás egészségét jelent. (s a mámi is a tatié. S. edő gyerek.)

De a haragnak kitörésére is alkalmat szolgáltatott a tüszentés. Egy felvidéki patikában történt, hogy az orvosra várót atyafi tüszentett. Patikában könnyen megcsik. A patikus rá néz és keményen mondja: „Helf kott!“

Az atyafi azt híven, hogy őt csufolja, a patikus, dühösen vissza szól: Micsoda?! Helf kott?! Te vagy helfkot. Az apád is a

volt; a feleséged helfkotné, a gyermekeid helfkotoncok — s azzal kirohant a patikából ott hagyva az orvosságot is.

De volt békítő szerepe is a tüszentésnek. A szegény ember felesége 60 krajcárt kért az urától valami haszonlatanságra. A férj megtagadta. Ezen össze veszték — már 3 nap óta tartott a duzzogás. Mikor egy estén a néma esendben a férj tüszent. Az asszony szelid hangon mondja: „kedves egészségére!“ A férj erőt vesz a meghatottság. Rá tekint a feleségére s mélabusan kérdi?

— Szivből?

— Szivből — válaszol az asszonyka. Hát akkor nesze, itt van a 60 krajcár. És szent lett a béke. Volt eset rá, hogy valaki csak is azért nőült, hogy legyen, aki egészségére kívánja a tüszentést.

Ámde ki győzné elmondani mind azt, ami ezen ősi szokás virágzása idején, mint kedves furcsaság itt is, ott is derült keltett. Az „influenza“ fellépte unalmassá tette a tüszentést s megszüntette annak az egészséggel való összefüggését. Most már csak tréfából mondjuk, hogy „egészségedre“ s

ugyancsak tréfásan köszönjük, ha valaki megfigyelte jól eső kinlódásunkat.

Az emberek lassan megszokják, hogy ne törődjenek másnak az egészségével. Az is megszűnik lassan, hogy egymásnak „jó napot“ kívánjunk s e tekintetben már ami egyszerű népünk jár legelől.

Váitoznak az idők, a szokások s az erkölcsök. Az előtt úgy ismerkedtünk: Van szerencsém bemutatni magamat, most azt mondjuk: Neve Farkas, mire a másik feleli: „Vadász vagyok.“ A 3-ik megállapítja, hogy jól össze jöttek.

Az elmondottakkal nem az a célo, az elavult szokások bármelyikéhez vissza térítsek valakit. Régi közmondás tartja: „a mint szokásunk, úgy-élünk“ — vagy pedig „ami szokás lendő is“ — végre: „regi szokás — régi erkölcs“ Haladjon csak a világ a maga útján, csak a rosszat ne dedelgesse, a jót pedig el ne hagyja. Jó szokás legyen gazda a háznál s váljék az törvénynyé. Hiszen az is örök igazság, hogy „jó szokás tartja az országot.“

disztermében. A mulatságot a nőegylet tombola játékkal köti egybe. Amint értesülünk, igen szép és értékes tombola nyereményeket szereztek be, amelyek emelni fogják a tombola érdekességét. A mulatság iránt már is nagy az érdeklődés a közönség körében. — A szarvasi jótékony nőegylet, hogy ez évben a szokatlan mérvben megszaporodott segélyezettai javára jövedelmeit növelje, a farsangi szezonban két táncestélylyel fog szerepelni. És pedig január hó folyamán egy házi jellegű korona-estélylyel, mely a kaszinó termeiben fog megtartatni és utolsó farsang napján az Ártád szálloda összes termeiben rendezendő nagyszabású jelmez-estélylyel. Hisszük, hogy e táncmulatságok a közönség körében élénk érdeklődést fognak kelteni és az érdeklődés az agilis egyesületnek e mulatságokhoz fűzött várakozását valora fogja váltani.

— **Karácsonyi vásár.** Lapunk múlt számában megírtuk, hogy a Tulipánszövetség Magyar Védő-Egyesület által tervezett karácsonyi vásárt a jelentkezők csekély száma miatt nem lehetett megtartani. Időközben azonban több oldalról vett értesülés és számosabb jelentkezés folytán elhatározta a T. M. V. vezetősége, hogy az ipari vásárt dec. 26. és 27-én az Ipartestület csarnokában megtartja. Felhívjuk az iparosokat, kézimunka készítőket, s általában mindazokat, akik eladásra szánt cikkeket készítenek valamint a kereskedőket, kik hazai cikkeket tartanak raktáron, hogy jelentkezés nélkül vigyék azokat a hó 25-én, pénteken az iparsarnokba, hogy 26-án délelőtt 10 órakor a megnyitás alkalmával minden cikk a maga helyén legyen. A vásáron az eladóknak helypénzt fizetniük nem kell, a vásár látogatása ingyenes. A cikkek eladásáról mindenki maga gondoskodik. Iparosaink használják fel e kedvező alkalmat cikkeik eladására, Szarvas hazafias közönsége pedig mutassa meg tömeges vásárlásaival, hogy a helybeli, tehát a magyar ipar támogatása legszebb és legnemesebb feladatai közé tartozik.

— **Uj segédlelkész.** Az evang. egyház új sedélelkésze, Lukácsik Mihály dec. 15-én elfoglalta állását Placsikó István lelkész oldala mellett. — Kellő Gusztáv szarvasi segédlelkészt Antalfalvára helyettes lelkésznek választották meg. — Jeszenszki Jánost pedig Balasagyarmatra hitoktató s lelkésznek választották meg.

— **Uj iskolák.** Az ev. egyházközség tanácsa f. hó 16-án tartott ülésében 6 új iskola építését határozta el az iskolabani túlszűfoltóság megszüntetésére.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Szabad Lyceum vezetősége halás köszönetet mond dr. Mikolay István orvos urnak és Waldner Ignác fakereskedő urnak, kik fogatukat a vezetőségnek rendelkezésére voltak szívesek bocsátani Domonkos János archeologus ünnepélyes fogadtatása alkalmából.

— **Munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelmi miniszter a postahivatalokban a mai napra a munkaszünetet felfüggesztette és így ma a rendes hétköznapi hivatalos órákat tartják meg.

— **Halálos lórugás.** Osgyán Mátyás bérést megrugta csipőjén a ló oly szerencsétlenül, hogy belső vérzései folytán meghalt.

— **Gondnokválasztás.** Az ev. egyházközség az új év beálltával új gondnokot választ. Az egyháztanács a f. hó 16-iki ülésében első helyen Csicsely János eddigi gondnokot jelölte, mellette Szrnka J. Jánost és Tárnnyik Mihályt. Tekintve azt, hogy Csicsely János eddigi gondnok az egyházközség ügyeit évek hosszú során át buzgalommal, becsülettel s tiszteséggel viszi, az ev. hívek továbbra is őt fogják megtisztelni bizalmukkal.

— **Köri gyűlés.** A szarvasi függetlenségi és 48-as kör vasárnap közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a kör helyiségét a volt Regále épületébe, a Kossuth-térre teszi át.

— **Képviselettestületi gyűlés** volt dec. 17-én Kondoroson, melyen megalakult a községi közegészségügyi bizottság. A beton járda építésének ügye is előbbre került egy lépéssel, úgy hogy a tavasszal megkezdheti a munkát a vállalkozó Schreiber Izidor mezőturi lakos. A munká-házak építésére vonatkozó előjárásági előterjesztést is elfogadta a képviselőtestület. E szerint a telkek alá szükséges földterületet az evang. egyháztól szerezné meg a község. A szerződés megkötésére meghatalmazást kapott az előjáróság.

— **Uj tankönyv** Az ev. egyházközség két jeles tagja Bodnár József és Pataki János új „ABC“-s olvasókönyvet szerkesztettek. A könyv a napokban lett bemutatva az egyháztanácsnak. Az egyháztanács a maga részéről elfogadja s pártolólággal terjeszti fel az egyetemes könyvvizsgáló bizottság elé elfogadás végett.

— **A Pesti Napló 60 éves jubileuma.** Az életkor emelkedése az embernél rendszerint az erők csökkenésével jár s nagyon ritkán fordul elő, hogy egy 60 éves ember még ifjúkori fürgeséggel, erejének teljével tudjon mozogni. Az újságokról eddig ilyen tapasztalataink nem lehetnek, mert a Pesti Napló lesz az első újság Magyarországon, mely január 1-én a 60-ik évfolyamot írhatja ki homlokára. De ez az újság, melynek a gondviselés ily magas életkort adományozott, nem rokkant aggastyán, hanem ereje teljében levő, viruló ifju, mely büszkén hirdeti, hogy nem csak kor szerint első az újságok közt, hanem az előfizetők számával is az első helyet vívta magának. A magyar újságírodalomnak ez a büszkesége, minden irányban való teljes függetlensége s ebből folyó bátor szókimondása, valamint érdekessége, jól értesültsége és változatos, bő tartalma folytán ma már a magyar olvasóközönség kedvence olvasmánya s alig van város, vagy község az országban

a hová nem a Pesti Napló jár a legtöbb példányban. Abból az alkalomból, hogy a Pesti Napló most fogja megkezdeni 60-ik év folyamát, újévkor egy rendkívüli ünnepi számot fog kiadni, mely valósággal szenzációja lesz a magyar újságírodalomnak. E mellett azonban állandó előfizetőit karácsonyra az idén is mint minden évben, értékes diszmuvel fogja meglepni, melynek könyvkereskedelmi értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A „Festőművészet Remekai“ lesz a címe ennek a páratlanul fényes kiállítású diszalbumnak, mely a szépművészeti muzeum klasszikus festményeinek pompás kivitelű másolatait fogja tartalmazni, mindegyik egy-egy nagy mester világhírű alkotása. Az egész albumot művekötésben ingyen megkapja a Pesti Napló mindgn előfizetője, a ki a kiadóhivatal feltételei értelmében előfizet. Mutatványszámot és az albumra vonatkozó feltételeket kívánatra szívesen küld a Pesti Napló kiadóhivatala, Budapest, VI, Ándrássy-ut 27 sz.

Nyilt-tér.

Minden külön értesítés helyett:

Silberstein Irén

Pollák Sándor

jegyesek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. J. Köszönjük cikkét, a jövőben is nagyon szívesen vennők ez irányban értesítéseit, mert sajnálattal nélkülöztük eddig is azokat. Helyszüke miatt a cikket a jövő számban közöljük.

Karácsonyi cukorkák

tea sütemények és egyéb karácsonyi dolgok

Perczel János, cukrásznál.

1-2

Értesítés.

A nagyérdemű borfogyasztó közönségnek ajánlom kitűnő **kecskeméti** boraimat a karácsonyi ünnepek alkalmával **literenként 52 fillérért.**

Oszterland József.

Csödtömegadási hirdetés.

Vb. Marsal László

szarvasi kereskedő csödtömegéhez tartozó s a csödleltár 126—562, 622—723, 800—801, 813—814, tételei alatt felvett 1730 korona 17 fillérre becsült

üveg- és porcellán áruk

a csödválasztmány határozata folytán ajánlati uton egy tömegben eladatnak.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat 173 korona bánatpénzzel együtt

1908. évi december 28-ik napjának, déli 12 órájáig.

alulírott csödtömeg-ondnoknál Szarvason nyujtsák be.

A választmány az ajánlatok felett 1908 december 28-án, délután 3 órakor tartandó ülésén fog határozni.

Ajánlattevőt ajánlata feltétlenül kötelezi, ellenben a választmány fentartja magának a jogot az ajánlatok bármelyikét elfogadni, avagy azokat visszautasítva az értékesítés más módját választani.

Vevő — kinek ajánlata elfogadtatott — tartozik a vételárát és a vételi illetéket tömeggondnoknak nyomban kifizetni, különben bánatpénze elvész és költsége és veszélyére nyomban újabb ajánlat fog tartatni.

Vevő köteles a megvett árut 2 nap alatt elszállítani.

Az ingók tömeggondnok közbenjöttével bármikor megtekinthetők.

A választmány és tömeggondnok az áruk mennyisége vagy minőségeért, az egyes tételek megleteleért szavatosságot nem vállal.

Kelt Szarvason, 1908. dec. 14.

Dr. Glasner Adolf,
ügyvéd, esődtömeggondnok
B.-Szarvas.

3602/1908 tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Szarvasi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Dancs Szilárd ügyvéd által képviselt a Szarvasi Gazdák és Iparosok szövetkezete végrehajthatónak Szabó Imre és neje végrehajtást szenvedők elleni 53 kor 46 fillér. tökekövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényszék, illetve (A szarvasi kir. járásbíró) területén lévő Békésszentandrás község határában fekvő a szentandrás 2829. sz. jkben A 1. sorszám alatt felvett 2964-68jb-2 hrszámú 8 hold 359 és fél négyszögöl körösi szántóra a 62. rszám alatt özv. Szabó Lászlóné Szabó Erszébet javára bekebelezett naszonélvezeti jog épségben tartásával 2117. korona megállapított kikiáltási árban elendeltte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan 1909. évi január hó 4-ik napjának délelőtti 9 órájakor Békésszentandrás község házában megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

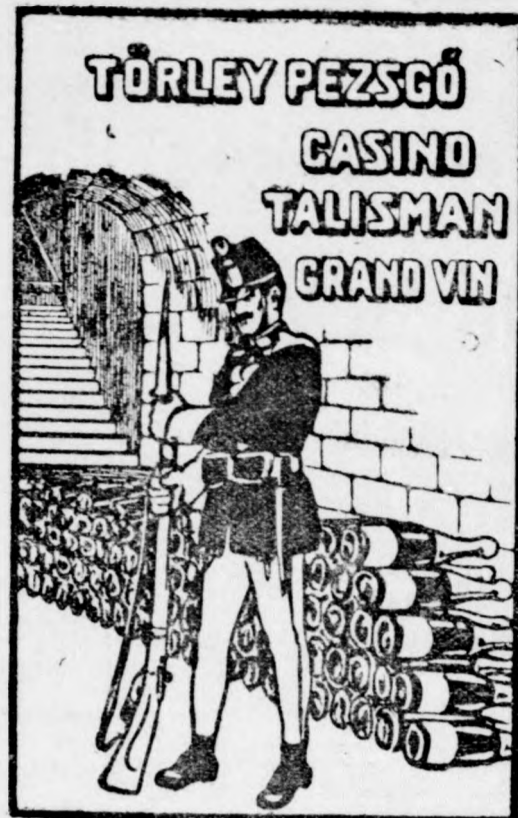
Ezen ingatlan 5390 koronán alul eladatni nem fog és ha ennél nagyobb ígéret nem tétetnék, ezen ingatlan utóajánlattevő által megvetnek fog tekintetni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Szarvason, 1908. évi október hó 28-ik napján.

SCHÁBATKA, kir. járásbíró

Nincs szebb,
Nincs kellemesebb,
Nincs hasznosabb

Karácsonyi ajándék

a Litaúszky Pál fodrász üzletében
(Árpád szálló épületében)
kapható

párisi és angol illatszereknél,
pipere és toilette cikkekénél!

Dús választék! Olcsó árak!

Kívánatra minta-collekció házhoz
küldetik.

Hirdetmény.

Oravecz János örökösei tulajdonát képező II-ik ker. 430 száma háza eladó értekezhetni lehet
2-3 **Oravecz Istvánnal.**

Hirdetmény.

Az érmelek vidékein és Bihar-megye más részein kisebb és nagyobb birtokok, parcellázásra igen alkalmas esetleg kisebb gazdáknak, szőlők és házak a város és vidéken eladók. Bővebben értekezhetni **Fazekas Kálmán** általános ingatlan adás vételket hirdető, közvetítő és tudakozó irodájában Nagy Várpad Pavel-utca 27. sz. földszint ajtó 6 szám alatt.

Hirdetmény.

Szarvas község előljárósága az 1909. évre közvilágításra szükséges kőolaj szállítására zárt ajánlati tárgyalást hirdet.

Ajánlatok csak a Magyar Petróleum Ipar Részvénytársaság ††† jegyű vagy a Bihar-Szilágyi Olajipar Részvénytársaság † gyémánt jegyű, avagy a Budapesti Ásványolaj-gyár Részvénytársaság A. B. C. jegyű gyártmányaira tehetők. Más gyártmányra tett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A szállítandó kőolaj a szükséglet-hez képest mázsánként illetőleg hordónként fog vállalkozótól átvétetni, s számlája havonként kifizetettetni.

Felhívtnak a kereskedők, hogy ajánlataikat 1908. évi december hó 29. napjának délelőtti 11 órájáig az előljárósághoz adják be s abba tegyék ki, hogy üres hordókat darabonként mily árban veszik át.

Szarvas, 1908. évi december 10.

Az előljáróság nevében.

KOLLÁR, **ROSZIK,**
főjegyző. t. bíró.

Karácsonyi és újévi képes levelező-lapok.

FIGYELEM.

A nagy közönség szives tudomására hozom, hogy magy. kir. Pénzügyigazgatóságtól nyert italmérsi engedéllyel üzletemet megnagyobbítottam, hol raktáron tartok valódi világosi cognacot, legfinomabb bel- és külföldi tea rumot, szeréni szilvóriumot, ugy-szintén a legfinomabb liköröket és szekszárdi asztali ő-bort.

Karácsonyfára való eukorka és csokoládé diszek nagy választékban a legjutányosabb áron szerezhetők be üzletemben.

Szives pártfórgást kér

Ifj. Kovácsik Károly

fűszer és csemege kereskedő,
Szarvas Árpád szálloda épület.

Legfinomabb déli gyümölcsök.

Egy és kétéves szőlő-oltványokról,

különféle sima és
gyökeres vadvesszőről
szőlő kimutatás megjelent.
Kívánatra bárkinek ingyen és bér-
mentve megküldi a
Vállalati szőlőtelep
Billéd. Torontál-megye.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer
Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. részv.-társ. Lipcse és Eger.

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisz-
títható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott
beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak
eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt
tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond
nélkül használható tehát minden tisztítási
célra, még ott is, hol közönséges szappan
felmondja a szolgálatot vagy különös gondossá-
g szükségeltetik.

Eladó

100 □.öl gyömböcsös szőlő lugassal,
rajta kunyhóval Mángolban szabad
kézből eladó, vevő Marsek Istvánnál
jelentkezhet.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alulírott elől-
járósága közhírré teszi, hogy a járási
főszolgabíró ur 6904—1908. ikt. szá-
mu rendeletével az 1909. évre vá-
lasztandó 20 iparhatósági megbízott
választására határidőül folyó évi de-
cember hó 23. nap délelőtt 9 óráját
tüzte ki az ipartestület helyiségébe.

Szarvas, 1908. évi december hó
10-én.

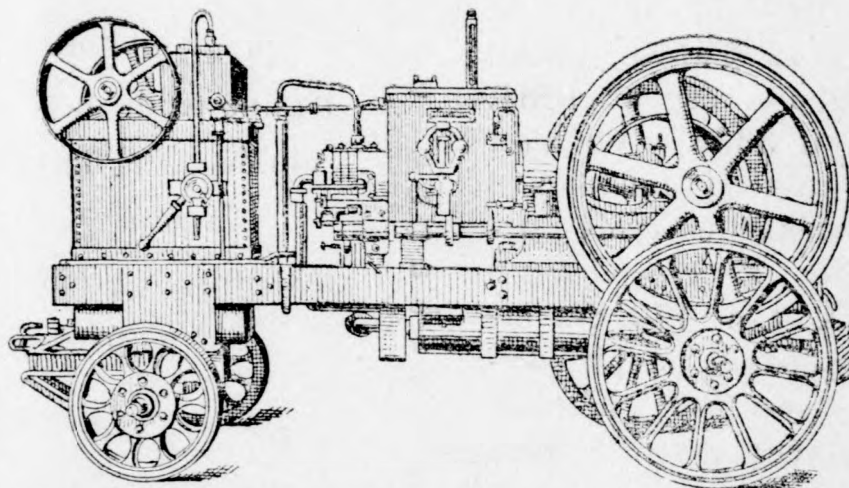
Az előljároság nevében:

Kollár Lajos, s. k. Kovács János, s. k.
főjegyző. bíró.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
szőlő-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Eredeti „Otto” benzín-motorok cséplési célra

Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

továbbá Benzín-, Petro'in-, Légszész és szivógáz-motorok
faszén, antracit és koksztüzelésre 1—1500 lóerőig.
LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci körút 59.

Tisztíts csak

Globusz
fémfiszítókivonat
A legjobb
fiszítószer a világon

A
nisteriu
tének
községi
tokukb
állatoka
jáig al
községi
célra
sék be.

Az
a kitüz
elmulas
delet
hatóság
javára
terjedhe
lovaikn
telezend

Az
mentve

1.
ura'kod
szolgáló

2.,
tek lova

3.,

tényleg
saját lo

tására s

3.,

szerint

Sz

Az

Sz

nel köz

fősoroz

vott (1

sek sor

hó 25.

a közs

meg ej

járásbe

létében

Ak

volnán

helyett

sorshuz

egyen

illető e

ség egé

Az

öröklöt

papjelöl

póttarta

birnak

nister u

járóság

felhívás

Ke

ber hó

Az

Jeszens

Hirdetmény.

A nagyméltóságu honvédelmi miniszterium 16.500—91 számú rendeletének 3. §-a alapján felhívják a községbeli lótulajdonosok, hogy a birtokukban lévő lovakat és teherhordó állatokat 1909. évi január 31-ik napjáig alolított községi előjárásúgal a községi rendőrség helyiségében ott-e célra kiszolgáltatandó útlapon jelentsek be.

Azon lótulajdonosok, kik lovaikat a kitűzött határidőn belül bejelenteni elmulasztják az idézett miniszteri rendelet alapján a járási közigazgatási hatóság által a községi szegény alap javára minden ló után 20 koronáig terjedhető bírsággal büntetendők és lovaiknak utólagos bejelentésére kötelezendők.

Az évi bejelentés alól fel vannak mentve:

1., Az Ő Felsége és a felséges uralkodó ház tagjainak udvartartására szolgáló lovak.

2., Az állami lótenyésztési intézetek lovai.

3., A katona igazgatás lovai és a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatuk ellátására szükségük van.

3., A nemzetközi szerződések szerint felmentett lovak.

Szarvas, 1908. évi december 11.

Az előjáróság nevében.

Jeszenszky, jegyző.

Hirdetmény.

Szarvas község előjárósága ezenel közhírré teszi, hogy az 1906. évi főszorozásra az I. korosztályban felbivott (1888. évi születésű) állításkötelesek sorshuzása az 1909. évi január hó 25. napján délelőtti 8 órakor fog a községháza nagy tanácstermében meg ejtetni a járási szolgabíró és a járásbeli községek előjáróinak jelenlétében.

Akik bármi okból akadályozva volnának a sorshuzáson megjelenni, helyettük meghatalmazottjuk, vagy a sorshuzás vezetője által kijelölt más egyén fog sorsszámot huzni, amely az illető egyénre nézve állításkötelezettség egész idejére irányadó leend.

Azok a kik mint családfejtartók öröklött mezei gazdaság tulajdonosai papjelöltek, vagy népiskolai tanítók a póttartalék kedvezményére jogcimmal bírnak a honvédelemügyi m. kir. Miniszter ur által kibocsátott, s az előjáróság által kiüggesztett 97000 számú felhívás értelmében járjanak el.

Kelt Szarvason, 1908. évi november hó 12-ikén.

Az előjáróság nevében:

Jeszenszky Frigyes, Kovács János,
jegyző. bíró.

Sirup pagliano a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértorlódás a fejbe stb. előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csusz, köszvényneél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 60) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, L ö b l i c h g a s s e 4 48. Gyógyszertárak főlerakatként kedvező feltételek mellettkerestetnek. 9—9.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1908. október 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5:40
Szarvas	érk.	3 15 "	1:03 é.	6:28
	ind.	3:27 "	1:27 "	6:38
Kisszénás	érk.	4 14 "	2 12 "	7:25
Orosháza	érk.	5 35 "	3:26 "	8:40
Mezőhegyes	érk.	7:55 "	5:40 "	—
Mezőhegyes	ind.	— " "	9:18 "	—
Orosháza	ind. é.	5:55 "	11:17 "	6:07
Kisszénás	érk. n.	7:18 "	12:29 "	7:16
Szarvas	érk.	8:24 "	1:26 "	8:13
	ind.	8:44 "	1:44 "	8:23
Mezőtur	érk.	9:30 "	2:30 "	9:10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é. = éjjelt, n. = nappalt jelent.

TATAI BRIKETT

kitűnő szobafűtési szén.

Jutányos árban azonnal szállítja:

**Magyar Általános Kőszénbánya
Részvénytársulat**

Budapest V., Erzsébet tér 19.

LEGSZEBB KARÁCSONYI KÉPES

LEVELEZŐ-LAPOK

megérkeztek

S Á M U E L A.

könyv- és papirkereskedésében

SZARVASON.

HA

sérvkötőket, irigaorokat, francia és angol illatszereket, vagy bármennemű gyógy-
szereket, vagy Spitzer arckenőcsét, vagy bel- és külföldi arcápoló és pipere-
szereket óhajt azt a

Medveczky Utóda gyógyszertárában, Szarvason

bármikor megkaphatja, ahol az összes bel- és külföldi szereknek nagybani raktára van.

Az összes eddigi sósborszeszek között ma a legjobb a

DIVINA SÓSBORSZESZ

ára 40, 100 és 200 fillér.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA · BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- díszítőműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz.   Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.

Nyomatott Sámmel Adolf könyvnyomdájában Szarvason.